

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการอนุรักษ์วิธีการทอผ้าตีนจกแบบดั้งเดิมและเพื่อหาแนวทางการอนุรักษ์ผ้าทอตีนจกของชาวพวน ดำเนินการเดี่ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษานี้คือ ผู้นำชุมชน ผู้สนับสนุนทั้งภาครัฐ ผู้มีความเชี่ยวชาญเรื่องผ้าทอตีนจกบ้านหาดเดี่ยว ผู้ประกอบอาชีพทอผ้าตีนจกบ้านหาดเดี่ยว และผู้ประกอบการร้านค้าจำหน่ายผ้าทอตีนจกบ้านหาดเดี่ยว

วิธีดำเนินการวิจัยใช้แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการบรรยายเชิงพรรณนา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การอนุรักษ์วิธีการทอผ้าตีนจกแบบดั้งเดิมของชาวพวนดำเนินการเดี่ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ในกระบวนการผลิตผ้าทอตีนจกที่ควรแก่การอนุรักษ์มี 3 ขั้นตอน คือ การเตรียมฝ้าย การเตรียมหมอก และการทอเป็นผืนผ้า ส่วนการอนุรักษ์และการเก็บรักษาเครื่องมืออุปกรณ์ทอผ้าตีนจกนั้นถือได้ว่า ชาวพวนบ้านหาดเดี่ยวได้ใช้ภูมิปัญญาในการเก็บรักษาไว้เป็นอย่างดี

2. แนวทางการอนุรักษ์ผ้าทอตีนจกของชาวพวนดำเนินการเดี่ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย มี 4 แนวทาง ได้แก่ การป้องกันดูแลรักษาผ้าทอตีนจกโดยการทำความสะอาด ก่อนเก็บรักษาอย่างดีในตู้เสื้อผ้า การปฏิบัติการอนุรักษ์โดยการผลิตผ้าทอตีนจกให้คงรูปแบบทั้ง ลวดลายและสีสัน การส่วนรักษาโดยการเก็บผ้าทอตีนจกให้ถูกวิธีและซ่อมแซมเมื่อมีการชำรุด และการพัฒนาผ้าทอตีนจกให้กลับมาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมชุมชนบ้านหาดเดี่ยว โดยการถ่ายทอดความรู้เรื่องกระบวนการทอผ้าตีนจกให้เยาวชนและการรณรงค์ให้คนในชุมชนหันมาสนใจในเรื่องการทอผ้าตีนจกมากขึ้น

Abstract

221725

The purpose of this research were to study the traditional way in Pa Teen Chock and to find the appropriate ways to conserve it for Thai Phuan villagers in Hadseaw sub-district, Srisatchanalai district, Sukhothai province. The data collected from leaders of the Hadseaw village, experts in Pa Teen Chock and supporters from public and private sector. The procedure employed the qualitative research. The tools used consisted of interview, participation and non-participation observation.

The data were analyzed by descriptive research. The results were concluded as follows;

1. The three old steps of conserving Pa Teen Chock that should be kept are the preparation of the cotton, the preparation of the loom and the weaving process. Besides Phuan villagers are good at the maintenance of the weaving tools by using local wisdom.
2. The good ways for Phuan villagers to conserve Pa Teen Chock are making it very clean before keeping, weaving the cloth in the traditional designs, keeping and repairing it in the right way, developing and making it more important for the community by teaching the young people how to weave it and trying to persuade them to be concerned with Pa Teen Chock more.